

Omais- ja perhehoidon kehittäminen vammaispalveluissa 2026-2027

Sanna Kytölä

Taustaa

- 2024-2025 vanhusten palveluissa toteutettiin omais- ja perhehoidon kehittämishanke:
 - Omaishoitajien kokonaismäärä kasvoi yli 100:lla (18%).
 - Yli 1800 kohdattua ikäihmistä ja 400 kohdattua omaishoitajaa sekä 60 kotikäyntiä omaishoitoperheisiin.
 - Omaishoitajille järjestettiin omaishoitajien valmennus kaksi kertaa vuodessa.
 - Omaishoitajille järjestettiin hyvinvointitapahtuma sekä hyvinvointia tukevia kotikäyntejä.
 - Kehitettiin omaishoidon viestintää mm. [Omaishoitajan opas](#)
 - Pitkäaikainen perhehoito käynnistyi (4 asiakasta pitkäaikaisessa perhehoidossa).
 - Perhehoidon käyttöpäivät nousivat yli 300:lla päivällä, perhehoidon päätösten määrä tuplaantui (56 → 112).
 - Uusia perhehoitajia valmennettu yli 40.

Kehittäminen jatkuu 2026-2028

- **Tukena arjessa –hanke (vanhuspalvelut) 2026-2028**
 - Tukimalli omaishoidon kuormittaviin tilanteisiin
 - 50% projektipäällikkö
 - 100% palveluohjaaja (rekry auki)
 - Osatoteuttajina Pääkaupunkiseudun omaishoitajat ry sekä Laurea ammattikorkeakoulu
 - Yhteistyökumppaneina Keski-Uudenmaan omaishoitajat, Vantaan ja Keravan kaupungit
 - Hankerahoitus: Terveystieteiden tutkimuskeskus (THL)
- **Omais- ja perhehoidon kehittämishanke (vammaispalvelut) 2026-2027**
 - Kehitetään vammaisten omais- ja perhehoidon kokonaisuuksia
 - 50% projektipäällikkö
 - Kehittämistyössä mukana vammaisten asiakasohjauksen sekä palvelujen järjestämisen henkilöstöä
 - VAKEn oma hanke

Vammaisten omais- ja perhehoidon kehittäminen

1. Omaishoidon lisääminen ja omaishoitajien tukeminen

- Mahdollistetaan omaishoito ensisijaisena ja parhaana palveluna asiakkaille, joille palvelu on sopiva
- Tuetaan omaishoitajia vaativassa ja tärkeässä tehtävässä (mm. omaishoitajien valmennukset, koulutukset, yksilöllinen tuki, hyvinvointitapaamiset)
- Kehitetään omaishoidon prosesseja ja toimintamalleja (mm. Oima-järjestelmän käyttö, yhteistyö vanhuspalvelujen kanssa)
- Kehitetään omaishoitoon liittyvää viestintää (nettisivut, esitteet, omaishoitajan opas)

2. Perhehoidon lisääminen ja perhehoitajien tukeminen

- Kartoitetaan perhehoidon nykytilanne
- Kehitetään perhehoitajien tukimuotoja ja tuetaan perhehoitajia vaativassa ja tärkeässä tehtävässä
- Lisätään osavuorokautista, lyhytaikaista ja pitkäaikaista perhehoitoa
- Valmennetaan uusia perhehoitajia
- Kehitetään perhehoidon prosesseja ja toimintamalleja (mm. Oima-järjestelmän käyttö, yhteistyö vanhuspalvelujen kanssa)

Omais- ja perhehoidon kehittämisen tavoitteet

- Tavoitteena on lisätä ja kehittää omais- ja perhehoitoa vastaamaan paremmin sekä asiakkaiden että hoitajien tarpeisiin.
- Keinot:
 - järjestämällä perhehoidon ennakkovalmennuksia lisätään perhehoitajien määrää
 - kehittämällä omais- ja perhehoitajien tukimuotoja (esim. omaishoidon valmennukset ja vertaisryhmät) mahdollistetaan onnistunut palvelu ja hoitajien jaksaminen
 - kehittämällä omais- ja perhehoitoon liittyviä asiakasprosesseja ja osaamista päätöksenteon tueksi varmistetaan oikea-aikaisia palveluja
 - kehittämällä materiaalia sekä työntekijöiden että omais- ja perhehoitajien tueksi varmistetaan tiedonkulkua ja vahvistetaan osaamista
 - kehittämällä omaishoidon ja perhehoidon markkinointia ja viestintää lisätään palvelun käyttöä ja korvataan raskaampia palveluja
 - tukemalla Oiman (omais- ja perhehoidon sopimus- ja palkkionmaksujärjestelmä) käyttöönottoon liittyvissä asioissa varmistetaan muutoksen juurtuminen osaksi jatkuvaa palvelua

Mitä lähdetty jo suunnittelemaan ja tekemään?

- Omaishoitajan opas
 - Tehdään vammaisten omaishoitoon omaishoitajille oma opas
- Omaishoidon nettisivut
 - Päivitetään nettisivuja vastaamaan tarvetta
- Omaishoitajien valmennus
 - Kartoitetaan tarve valmennukselle ja lähdetään suunnittelemaan sen toteuttamista
- Perhehoidon ennakoivalmennus
 - Kevään ennakoivalmennus alkaa 3.3.
- Perhehoidon markkinointi
 - Perhehoitajan ja läheisen haastattelu + video
- Työntekijöiden perehdytys
 - Omais- ja perhehoitoon liittyvät yhteistyötapaamiset + perehdytysmateriaalin työstö
 - Oiman käyttöönoton tukeminen

Arvioinnit omaishoidon tuen asiakkaille vammainen palveluissa

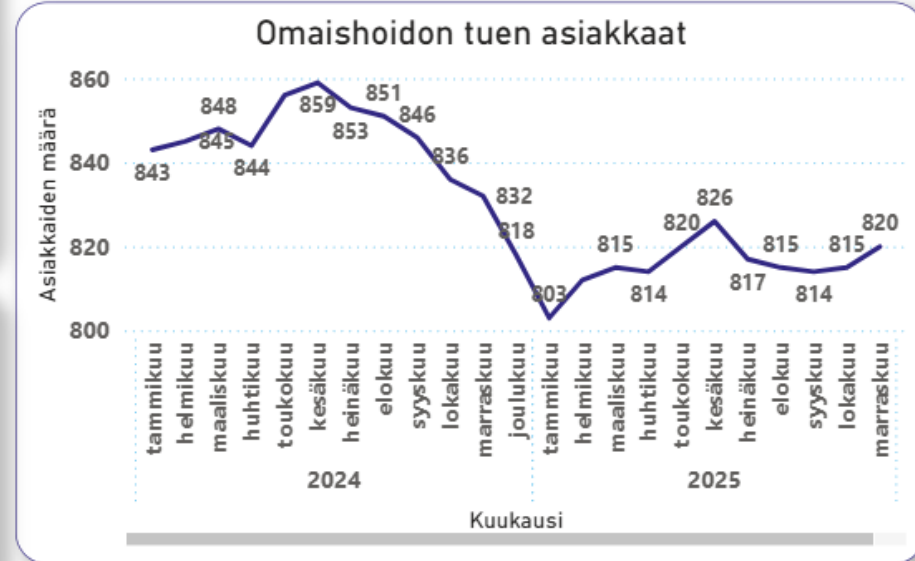
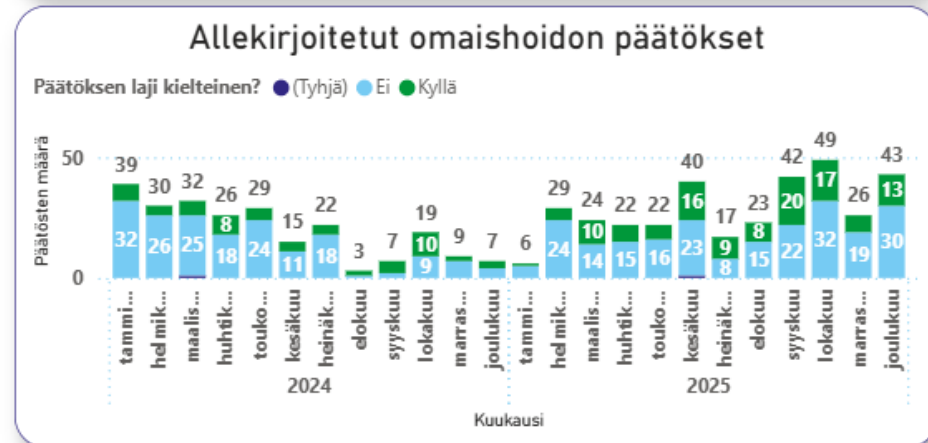
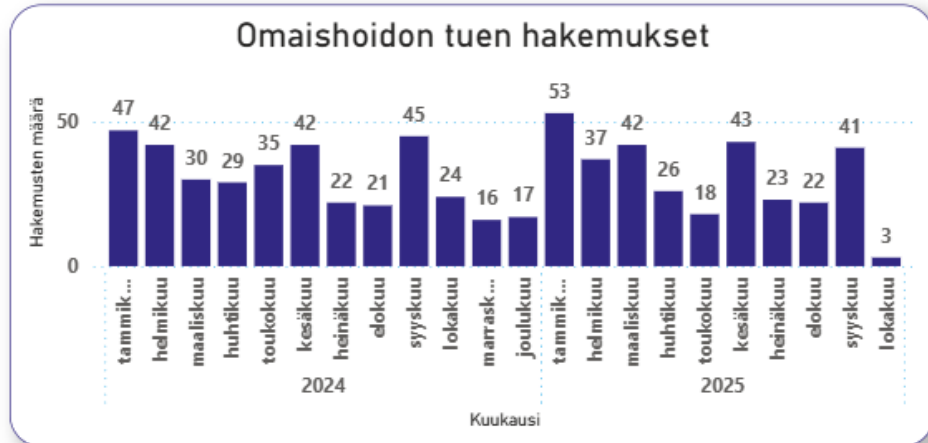

Arviointi omaishoidon tuen palveluissa

- Uuden asiakkaan kohdalla tehdään aina laaja-alainen palvelutarpeenarviointi.
- Yli 16-vuotiaiden asiakkaiden kohdalla tehdään lisäksi RAI-CHA, kun omaishoidon tukea arvioidaan ensimmäistä kertaa.
 - RAI-CHA on osa palvelutarpeenarviointia.
 - Lisäksi arviointi tehdään aina tilanteen/tarpeen mukaan esimerkiksi asiakkaan toimintakyvyn muuttuessa.
- Alle 16-vuotiaiden kohdalla tehdään lisäksi alle 16-vuotiaan hoitoisuusarviointi, kun omaishoidon tukea arvioidaan ensimmäistä kertaa.
 - Hoitoisuusarviointi on osa palvelutarpeenarviointia (erillinen lomake Apotissa).
 - Lisäksi arviointi tehdään aina tilanteen/tarpeen mukaan esimerkiksi asiakkaan toimintakyvyn muuttuessa.
- Päätöksenteossa viitataan usein arvioinnissa saatuihin pisteisiin, mutta päätös pohjautuu aina laaja-alaiseen palvelutarpeen arviointiin ja asiakkaan kokonaistilanteen arviointiin, ei pelkästään tehtyyn RAI-CHA- tai alle 16-vuotiaan hoitoisuuden arviointiin.

Vuonna 2025 saapuneet omaishoidon tuen hakemukset ja tehdyt päätökset

Kiitos

Lisätietoja:
Sanna Kytölä
sanna.kytola@vakehyva.fi
040 612 0701

